

Nittedal Rotaryklubb

Program og Kommunikasjonskomitéen

Månedsbrev Oktober 2018

Presidentens hjørne

Rotaryvenner,

Så er også oktober tilbakelagt, med Næringslivsdag, Frokostmøte og Årsfest.

Klubben er i sitt 48. år i ferd med å bli mer synlig i lokalmiljøet. Hvis vi nå presiserer nok ganger at Nittedal RK er en ROTARY-klubb, vil naboer og bekjente kanskje slutte å si «jeg så i Varingen at du er aktiv i Lions....» – det er dessverre et stykke igjen. Jaja, la det være dagens eneste «lille sukk» - helhetsinntrykket er at vi har noe på gang!

Årsfesten ble en minnerik opplevelse med god mat og godt drikke, sanger og gode historier i festlig lag – all ære til Kameratskapskomiteen og Mortens Kro. For Styret har det stått på planen en stund, og for Presidenten er det Årets aller hyggeligste oppdrag og dermed kveldens høydepunkt: Endelig kunne vi gratulere Per Gjelsvik og Ragnar Strand med PHF-utnevnelser.

Én vinterdag har vi hatt i oktober, men det kommer vel flere? På klubbfronten kan vi se fram til et Områdemøte på Lillestrøm om Storkommunen, et frokostmøte på Nittedal Stasjon om miljøutfordringer for hver enkelt og høstens Årsmøte/Club Assembly, der neste års «styre og stell» skal presenteres og godkjennes av klubben. Alt dette arrangeres innendørs, dere – uansett novembervær!

Vi sier velkommen til enda en spennende Rotary-måned!

Klubbmøte 4. oktober 2018

Kurt Osvoll, Grønne Rom: Fargerik kreativitet –Hagedesign

Foredragsholderen bor på Rotnes. Han er utdannet grafisk designer og gartner og har nylig startet eget firma som driver med havedesign. Han fortalte først om oppgaver innen design med hensyntagen til fargeregler og heraldikk når det kommer til offentlige symboler. Han fortalte om vinnerutkastet til kommunevåpen til nye Lillestrøm kommune bestående av Skedsmo, Sørum og Fet. Vannet binder de gamle kommunene sammen og funn av en cirka 2200 år gammel stokkebåt (uthult trestamme) i Sørum gir historisk sus. Vinnerutkastet viser tre hvitfargede stokkebåter på lyseblå bunn.

Foredragsholderen kom med noen stikkord da han gikk over til hagedesign:

Kunst = Kreativitet

Design = Kreativitet + Struktur

Hagedesign = Kreativitet + Struktur + Plantekunnskap

Når det gjelder hagens oppbygging er det flere viktige ting å ta i betraktning:

Vurdering av eksisterende forhold

Valg av hagestil

Områdedisponering

Hagens dimensjoner

Proporsjoner i hagen

Rom i hagen

Struktur i hagen

Sammenheng i hagen

Vi fikk se mange fine illustrasjoner av hageløsninger. Blant annet ga han følgende råd: Legg bedene slik at du kan se dem innenfra. Langs husveggen blir det for tørt. Kutt ut kalk, da det er mye mindre sur nedbør nå enn for ganske få år siden. Hva med en eplehekk istedenfor en tujahekk? Han er åpen for å prøve å få til et bedriftsbesøk/ omvisning på et av hans prosjekter til våren.

Ref. Jarle

Klubbmøte 11. oktober 2018

Kristian B. Harpviken, seniorforsker PRIO: Hva skjer i Midtøsten?

Foredragsholderen er gårdeier og gartner, videre har han en doktorgrad i sosiologi. Han har vært direktør på Institutt for Fredsforskning (PRIO) og hatt stillinger ved amerikanske universiteter. Han har arbeidet spesielt mye med Afghanistan og er en velkjent kommentator i radio og TV.

I Midtøsten skjer det veldig mye, og det er veldig vanskelig å skaffe seg oversikt over alle detaljer og merkelige allianser som oppstår og går overende. Harpviken er en meget god formidler og hjalp oss med å sette tingene i perspektiv. PRIO har laget kart over konfliktområder opp gjennom årene. 1980-tallet var preget av krigen mellom Iran og Irak og kampene i Afghanistan. I 1979 skjedde den islamske revolusjonen i Iran og sjahens fall. Russerne intervenerte i Afghanistan etter å ha opplevd mye islamistisk terror på hjemmebane. Det ble en mer aksentuert rivalisering mellom Shia Iran og Sunni Saudi Arabia om å være ledestjerne i islamske land. 1990-tallet hadde mange konflikter, bl.a. Iraks angrep på Kuwait i 1990 som ble tett fulgt av den velregisserte krigen «Desert Storm» under amerikansk ledelse i 1991 for å beseire Saddams Irak.

I perioden 2000-2009 var det relativt få konflikter. Dette endret seg brutalt i 2010-15. I denne perioden hadde Iran, Irak og Afghanistan 85% av alle terrordrepte i verden. Den arabiske våren i 2011 førte til å begynne med til en viss optimisme som det desverre viste seg å være lite grunnlag for. De som velte regimer, som regel med betydelig støtte utenfra, har ofte vist seg å innføre verre forhold enn under de styrte regimene. Syria så i 2011 begynnelsen på et fredelig, ikkevoldelig opprør og klarte å ha en ganske bra periode før utenlandske styrker blandet seg inn. Russland og Tyrkia er sterkt inne i Syria, mens USA nå holder en lav profil. Tyrkias engasjement i regionen må ses i sammenheng med landets betydelige frykt for store kurdiske minoriteter i nabolandene og hjemme. Kongedømmene ser ut til å klare seg best. De har pøst ut penger til velferd, mens sivile rettigheter holdes nede. Saudi Arabia og USA er nære allierte (olje mot våpen), og USA garanterer Saudi Arabias sikkerhet.

Kinas ambisiøse «Belt and Road» prosjekt med svært tunge infrastrukturinvesteringer i det som også kalles «Den nye silkeveien» har gitt en betydelig Kina-faktor i Midtøsten. Den klart tyngste skillelinjen i Midtøsten går mellom Saudi-Arabia og Iran som fører krig mot hverandre på fremmed territorium. Yemen er her en katastrofe.

Ref. Jarle

Klubbmøte 18. oktober 2018

Harald Kaasa Hammer: Hans Nielsen Hauge – Norges første grunder.

Foredragsholderen er tidligere sogneprest og er en aktiv forfatter med sentrale kirkelige oppgaver. Han har tidligere holdt foredrag i vår klubb om Reformasjonsjubileet.

Fakta om Hans Nielsen Hauge:

FØDT 3. april 1771

DØD 29. mars 1824

Hans Nielsen Hauge var en norsk lekpredikant. Hauge var bondegutt fra Hauge i Rolvsøy (nå i Fredrikstad). Han vokste opp i et kristent hjem, som en av 10 søsken. Hans foreldre var gudfryktige og opplyste bønder. Allerede som barn var han opptatt med religiøse tanker. Hagues åndelige fedre er å finne i de oppbyggelsesforfatterne han leste. Tilhengerne hans ble kalt haugianere. 25 år gammel, fikk han sin religiøse oppvåkning. Han var ute på åkeren og pløyde. Plutselig følte han at «Guds kjærlighet besøkte ham».

Forkynnelsesvirksomheten begynte i hans hjem og nærmiljø, men allerede sommeren 1796 dro han til Oslo med manuskriptet til to bøker han hadde forfattet, *Evangeliske Levnets-Regler* og *Betragtning over Verdens Daarlighed*, som utkom samme høst. I årene 1797–1804 gikk han rundt i hele Norge. Han samtalte med mennesker han traff og talte for forsamlinger. Samtidig utfoldet han en rik forfattervirksomhet. Hagues skrifter fikk en vid utbredelse. Han utga 33 bøker.

Hauge ble flere ganger arrestert for overtredelse av Konventikkelplakaten av 1741, som forbød legmenn å arrangere religiøse møter uten sogneprestens samtykke. Som oftest ble han løslatt etter få

dager eller uker, men i Trondheim satt han en måned i tukthus etter sju ukers varetektsarrest. Regjeringen i København fikk flere klager på Huges «fanatiske» forkynnelse. Etter sin hjemkomst fra en reise til Danmark var han i 1804 blitt arrestert i Eiker og ført til Oslo for å stilles for en kongelig undersøkelseskommisjon. Kommisjonen arbeidet i ni år, og i mellomtiden satt Hauge fengslet, de to første år under så dårlige forhold at hans helse ble nedbrutt. I 1809 ble han midlertidig løslatt for å reise til Sørlandet på offentlig bekostning for å anlegge og forbedre saltkokerier; på grunn av blokaden måtte landet selv dekke sitt behov for salt, og Hauge hadde innsikt i saltutvinning. I 1811 ble han løslatt, men dommen falt først 1813 og lød på to års festningsarbeid. Hauge anket dommen for Overkriminalretten, som dømte ham til 1000 riksdaler i bøter for overtredelse av Konventikkelplakaten og fornærmelige uttalelser om «Lærestanden», men frifant ham for tiltale for sektstiftelse og økonomisk utnyttelse av sine tilhengere. Etter dommen sluttet Hauge med sin reisevirksomhet.

Økonomisk virksomhet.

Ved siden av sin religiøse virksomhet la Hauge for dagen en utpreget sans for praktisk arbeid og en usedvanlig økonomisk foretaksomhet og organisasjonsevne. Ørkesløshet regnet han blant de synder en kristen skulle sky. Selv gikk han med strikkesøy på landeveien og deltok i gårdsarbeid sammen med dem han bodde hos. En av hans venner kjøpte etter Huges råd et boktrykkeri i Kristiansand 1799, og noen av dem satte i gang en papirfabrikk på Eiker, også etter Huges initiativ. I 1801 tok han selv handelsborgerskap i Bergen og begynte å drive handel på Nordland. Han ville sikre en økonomisk basis for sin virksomhet; overskuddet skulle brukes til å anlegge industriforetak. Flere av hans venner satte penger inn i denne handelen, men forsøket på økonomisk-kristelig fellesvirksomhet førte til at han ble beskyldt for å ville berike seg selv.

Liv og gjerning.

I de til sammen 18 årene han var predikant og utenfor fengselet, gav han ut 33 bøker. I tillegg satte han i gang folk med handels- og industriforetak. Huges kristendomssyn kan sies å være pietistisk, men han la større vekt på å tjene Gud gjennom praktisk arbeid enn hva pietismen tradisjonelt hadde gjort. Under fengselsoppholdene ble Huges gode helse brutt ned, og han hadde store plager resten av livet. Da han til sist slapp ut av fengselet, giftet han seg og slo seg ned først på Bakkehaugen gård på Tåsen, deretter på gården Bredtvet i Groruddalen (da Aker). Den fikk han kjøpt ved hjelp av venner. Her ble han besøkt av mange, også geistlige. Bakke gård på Sagene har også tilhørt Hauge. Her grunnla han i 1811 Bakke Mølle ved Akerselva. Han døde i 1824, 53 år gammel, etter store lidelser. Han er begravet på Gamle Aker kirkegård. Også der er det reist en minnestøtte over ham. I Minneapolis er det et glassmaleri av Hans Nielsen Hauge. I 1961 kom den norske filmen Hans Nielsen Hauge om Huges liv. Filmen var regissert av Bjørn Breigutu, og Per Sunderland spilte hovedrollen. Den er for en stor del spilt inn i Fredrikstad. Filmen legger vekt på å vise at Hauge ble urettferdig forfulgt; og at myndighetene til slutt kom til at han ikke hadde gjort noe straffbart. I 2005 ble Haugeinstituttet opprettet med formål å aktualisere arven etter Hauge i moderne tid. Instituttet vil løfte fram Huges lederskap og etiske tenking rundt bedriftsledelse, arbeid, nettverksbygging og samfunnsansvar.

Ref. Trygg Willy

Frokostmøte 25. oktober 2018

Rotary byr på frokost med faglig påfyll på Nittedal stasjon

Torsdag 25. oktober klokken sju på morgenkysten inviterte Nittedal Rotaryklubb for første gang i klubbens historie til åpent frokostmøte i Landhandleriets lokaler på Nittedal stasjon. Fra venstre Guri Bang fra CICERO, bak disken Kathrine Dotterud hos Nittedal Landhandleri, og til høyre Marit Liv Solbjørg og Øyvind Røst. Dette er ledd i klubbens innsats for økt oppslutning. 14 morgenfugler fikk servert kaffe og rundstykker.

Bang som selv bor på Rotnes, viser til at det regjeringsoppnevnte CICERO Senter for klimaforskning, har som oppgave å levere ny kunnskap til alle som jobber for å løse klimaproblemet og styrke det internasjonale klimasamarbeidet. Hun tok utgangspunkt i en sterk polarisering i amerikansk energipolitikk og pekte på fire prosesser som det er verdt å følge med på.

Obama ville at energisektoren skulle få ned utslippene med 38% innen 2030. Alle delstatene skulle utvikle sine egne kuttplaner. Kullkraft skulle erstattes med gasskraft. Trump vil fjerne clean power-kravet, stimulere teknologisk utvikling og effektivitet, samt overlate mer ansvar til delstatene. Kullindustrien i visse områder har fått en ny giv.

Når det gjelder utslippsstandarder for biler, vil Trump fjerne disse. Mens Obama kom med en krisepakke, vil Trump fryse på 2021-nivå og kutte satsingen på el- og hybridbiler. California har hatt rettighet til å sette i verk sterkere utslippskrav enn i andre stater (Smog i LA) og kan inspirere andre. Det har vært en påfallende reversering av energivedtak fra en president til den neste (Bush senior, Clinton, Bush junior, Obama, Trump).

Olje- og gassindustrien gis nå friere spillerom Det satses mer på utvikling til havs med strenge krav til tilsyn av vedlikehold og reparasjon av lekkasjer.

Trump vil trekke USA ut av Parisavtalen. Den vil medføre en altfor stor økonomisk byrde og være til fordel for konkurrentland. Det vil ta 4 år å iverksette tiltak som er berørt av

Parisavtalen. Tilbakerulling kan skje gjennom Presidentvedtak og tverrpolitisk enighet er ikke nødvendig. Konfliktnivået i amerikansk energipolitikk er økende, og noen delstater innfører sine egne strengere miljøkrav.

Neste frokostmøte finner sted onsdag 22. november. Da er temaet hva vi kan gjøre lokalt for å bidra til å nå FN's klimamål. Innleder er Bente Haukland Næss. Hun er klubbmedlem og arbeider til daglig som leder for miljø og samfunnsansvar hos Asplan Viak.

Ref. Marit Liv, Jarle og Varingen

27. oktober 2018 Trivelig årsfest og glade PHF mottagere

Redaktør Jarle